

מקורות התפילה

שעור ג: מקורות לחווית התפילה ומניעיה: מדוד ועד נחמיה

Session 3: Sources for the Experience of Tefillah & its Motivations (David-Nehemiah)

1 שמואל א ב

(א) ותתפלל חנה ותאמר עליו לבי בה' רמה קרני בה' רחב פיו על-אויבי כי שמחתי בישועתך: (ב) איז-קדוש פה' כי אין בלתיך ואין צור כאלהינו: (ג) אל-תרבו תדברו גבהה גבהה יצא עתק מפיכם כי אל דעות ה' ולו נתכנו עלולות: (ד) קשת גברים חתים ונכשלים אדו חיל: (ה) שבעים בלחם נשפרו ורעבים חדלו עד-עקרה ילדה שבעה ורבת בנים אמללה: (ו) ה' ממית ומחיה מוריד שאול ויעל: (ז) ה' מוריש ומעשיר משפיל אר-מרום: (ח) מקום מעפר דל מאשפת ידים אביון להושיב עס-נדיבים וכסא כבוד ינחלם כי לה' מצקי ארץ וישת עליהם תבל: (ט) רגלי חסידיו ישמר ורשעים בחשך ידמו כילא בכח יגבר-איש: (י) ה' יחתו מריביו עליו בשמים ירעם ה' ידיו אפסי-ארץ ויתר-עז למלכו ויךם קרון משיחו:

2 שמואל ב ז

(יח) ויבא המלך דוד וישב לפני ה' ויאמר מי אנכי אדני ה' ומי ביתי כי הביאתני עד-הלם: (יט) ותקטן עוד זאת בעיניך אדני ה' ותדבר גם אל-בית עבדך למרחוק וזאת תורת האדם אדני ה': (כ) ומה-יוסף דוד עוד לדבר אליך ואתה ידעת את-עבדך אדני ה': (כא) בעבור דברך וכלבך עשית את כל-הגדולה הזאת להודיע את-עבדך: (כב) על-פני גדלת אדני ה' כיראין כמור ואלהים זולתך בבל אשר-שמענו באזנינו: (כג) ונמי כעמדך פישך אל גוי אחד בארץ אשר הלכו-אלהים לפדותלו לעם ולשום לו שם ולעשות ללם הגדולה ונראות לארצך מפני עמך אשר פדית לך ממצרים גוים ואלהיו: (כד) ותכונן לך את-עמך ישראלו לך לעם עד-עולם ואתה ה' היית להם לאלהים: (כה) ועתה ה' אלהים הדבר אשר דברת על-עבדך ועל-ביתו הקם עד-עולם ועשה כאשר דברת: (כו) ויגדל שמך עד-עולם לאמר ה' עבאות אלהים על-ישראל ובית עבדך דוד יהיה נכון לפניך: (כז) כיראתך ה' עבאות אלהי ישראל גליתך את-אזן עבדך לאמר בית אבנך לך על-כנן מצא עבדך את-לבו להתפלל אליך את-התפלה הזאת: (כח) ועתה אדני ה' אתה-הוא האלהים ודבריך יהיו אמת ותדבר אל-עבדך את-הטובה הזאת: (כט) ועתה הוא וברך את-בית עבדך להיות לעולם לפניך כיראתך אדני ה' דברת ומברכתך יברך בית-עבדך לעולם פ:

3 שמואל ב טו:ל

ודוד הגיד לאמר אחיתפל בקשרים עס-אבשלום ויאמר דוד סכל-נא את-זעזת אחיתפל ה':

4 שמואל ב כד:ז

ויאמר דוד אל-ה' בראתו את-המלאך המכה בעם ויאמר הנה אנכי חטאתי ואנכי העויתי ואלה הצאן מה עשו תהי נא ידך ויבכית אבי:

5 מלכים א ח

(יב) אז אמר שלמה ה' אמר לשפן בערפל: (יג) בנה בניתי בית זבל לך מכון לשבתך עולמים... (כא) ואשם שם מקום לארון אשר-שם ברית ה' אשר ברית עס-אבותינו בהוציאנו אתם מארץ מצרים: (כב) ויעמד שלמה לפני מזבח ה' נגד בל-קהל ישראל ויפרש בפיו השמים: (כג) ויאמר ה' אלהי ישראל אין-במוך אלהים בשמים ממעל ועל-הארץ מתחת שמר הברית והחסד לעבדיך ההלכים לפניך בכל-לבם... (ג) כיראתך הבריתם לך לנחלה מכל עמי הארץ כאשר דברת בידו משה עבדך בהוציאך את אבותינו ממצרים אדני ה': (גד) ויהיו ככלות שלמה להתפלל אל-ה' את כל-התפלה והתחנה הזאת קם מלפני מזבח ה' מפרע על-ברכיו וכפיו פרשות השמים: (גה) ויעמד ויברך את בל-קהל ישראל קול גדול לאמר: (נו) ברוך ה' אשר נתן מנוחה לעמו ישראל ככל אשר דבר לא-נפל דבר אחד מכל דברו הטוב אשר דבר ביד משה עבדו... (סא) והיה לבבכם שלם עס ה' אלהינו ללכת בחקויו ולשמר מצותיו כיום הזה:

6 מלכים א ט:ט

ויאמר ה' אליו שמעתי את-תפלתך ואת-תחנתך אשר התחננתה לפני הקדושת את-הבית הזה אשר בנתה לשום שמי שם עד-עולם והיו עיני ולבי שם כל-הימים:

7 מלכים ב ד

(לב) ויבא אלישע הביתה והנה הנער מת משכב על-מטתו: (לג) ויבא ויסגר הדלת בעד שניהם ויתפלל אל-ה':

8 מלכים ב ט

(טו) ויתפלל חזקיהו לפני ה' ויאמר ה' אלהי ישראל ישב הפרבים אתה-הוא האלהים לבדך לכל ממלכות הארץ אתה עשית את-השמים ואת-הארץ: (טז) הטה ה' אזניך ושמע פקח ה' עיניך ודאח ושמע את דברי סנחריב אשר שלחו לחרף אלהים חיי: (יז) אמנם ה' החריבו מלכי אשור את-הגוים ואת-ארצם: (יח) ונתנו את-אלהיהם באש כי לא אלהים המה כי אס-מעשה ידי-אדם עין ואבן ויאבדו: (יט) ועתה ה' אלהינו הושיענו נא מידו וידעו כל-ממלכות הארץ כי אתה ה' אלהים לבדך:

9 מלכים ב כ

(א) בימים ההם חלה חזקיהו למוות ויבא אליו ישעיהו בן-אמוץ הנביא ויאמר אליו כה-אמר ה' צו לביתך כי מת אתה ולא תחיה: (ב) ויסב את-פניו אל-הקיר ויתפלל אלה' לאמר: (ג) אנה ה' זכר-נא את אשר התהלכתי לפניך באמת ובלבב שלם והטוב בעיניך עשיתי וכך חזקיהו בכי גדול:

10 נחמיה א

(ד) ויהי בשמעיו את-הדברים האלה ישבתו ואבכה ואתאבלה ימים ואהי עם ומתפלל לפני אלהי השמים: (ה) ואמר אנא ה' אלהי השמים האל הגדול והנורא שמר הבית וחסד לאהבו ולשמרי מצותיו: (ו) תהי נא אוזן-קשבת ועיניך פתוחות לשמע אל-תפלת עבדך אשר אנכי מתפלל לפניך היום יומם ולילה על-בני ישראל עבדיך ומתנוזה על-חטאות בני-ישראל אשר חטאנו לך ואני ובית-אבי חטאנו: (ז) חבל חבלנו לך ולא-שמרנו את-המצוות ואת-החקים ואת-המשפטים אשר צוית את-משה עבדך: (ח) זכר-נא את-הדבר אשר צוית את-משה עבדך לאמר אתם תמעלו אני אפיני אתכם בעמים: (ט) ושבתם אלי ושמרתם מצותי ועשיתם אתם אסי-יהיה נדחכם בקצה השמים משם אקבצם והביאותים אל-המקום אשר בחרתי לשכן את-שמי שם: (י) והם עבדיך ועמך אשר פדית בכתך הגדול ובדך החזקה: (יא) אנא אהי תהי נא אוזן-קשבת אל-תפלת עבדך ואל-תפלת עבדיך החפצים לראה את-שמך והצליחה נא לעבדיך היום ותגדו לרחמים לפני האישי הזה ואני הייתי משקה למלך:

11 נחמיה ג

(לו) שמעו אלהינו מיהונו בזה והשב חרפתם אל-ראשם ותנם לכה בארץ שבה: (לז) ואל-תכס על-ענם וחטאתם מלפניך אל-תמחה כי הכעיסו לנגד הבונים:

12 נחמיה ד:ג

ונתפלל אל-אלהינו ונעמיד משמר עליהם יומם ולילה מפניהם:

13 נחמיה ט

(ה) ויאמרו הלוים ישוע וקדמיאל בני חשבניה שרביה הודיה שבניה פתחה קומו פרכו אתה' אלהיכם מן-העולם עד-העולם ויכרכו שם כבודך ומרומם על-בל-ברכה ותגלה: (ו) אתה-הוא ה' כבודך אתה עשית את-השמים שמי השמים וכל-צבאם הארץ וכל-אשר עליה הימים וכל-אשר בהם ואתה מחיה את-כלם וצבא השמים לך משתחוים: (ז) אתה-הוא ה' האלהים אשר בחרת באברהם מאור כשדים ושמת שמו אברהם: (ח) ומצאת את-לבבו נאמן לפניך וכרות עמו הבית לתת את-ארץ הכנעני החמי האמרי והפריז והיבסי והגרשתי לתת לזרעו והקמם את-דבירך כי צדיק אתה: (ט) והרא את-עני אברתנו במצרים ואת-זעקתם שמעת על-ים-סוף: (י) ותתן אותם ומפתים בפרעה ובכל-עבדיו ובכל-עם ארצו כי ידעת כי היזדו עליהם ותעש-לך שם כהיום הזה: (יא) והים בקעת לפניהם ועברו בתוך-הים ביבשה ואת-רדפיהם השלכת במצולת כמוראבן במים עאים: (יב) ובעמוד ענן הנחיתם יומם ובעמוד אש לילה להאיר להם את-הדרך אשר ילכו-בה: (יג) ועל הירסינו ירדת דבר עמהם משמים ותתן להם משפטים ושרים ותורות אמת חקים ומצות טובים: (יד) ואת-שבת קדשך הודעת להם ומצוות וחקים ותורה צוית להם ביד משה עבדך: (טו) ולחם משמים נתת להם לדעכם ומים מפלע הוצאת להם לצמאם ותאמר להם לבוא לרשת את-הארץ אשר נשאת את-ידיך לתת להם: (טז) והם ואברתנו היזדו ויקשו את-עורם ולא שמעו אל-מצוותיך: (יז) וימאנו לשמע ולא זכרו נפלאותיך אשר עשית עמהם ויקשו את-עורם ויתנודאש לשוב לעבדתם במרים ואתה' אלוה סליחות חנון ורחום ארך-אפים ורב-חסד ולא עובתם: (יח) אף כיעשו להם עגל מסכה ויאמרו זה אלהיך אשר העלך ממצרים ויעשו נאצות גדולות: (יט) ואתה ברחמיך הרבים לא עובתם במוצב את-עמוד העגן לא-סר ממליהם ביומם להנחותם בהדרך ואת עמוד האש בלילה להאיר להם ואת-הדרך אשר ילכו-בה: (כ) ורוחך הטובה נתת להשפילם ומנן לא-מנעת מפייהם ומים נתת להם לצמאם: (כא) וארבעים שנה כלליתם במדבר לא חסרו שלמותיהם לא בלו ורגליהם לא בצקו: (כב) והתן להם ממלכות ועממים ותחלקם לפאה ויירשו את-ארץ סיחון ואת-ארץ מלך חשבון ואת-ארץ עוג מלך-הבשן: (כג) ובניהם הרבית כככבי השמים ותיבאם אל-הארץ אשר-אמרת לאבותיהם לבוא לרשת: (כד) ויבאו הבנים וירשו את-הארץ ותכנע לפניהם את-ישבי הארץ הכנענים ותתנם בידם ואת-מליהם ואת-עממי הארץ לעשות בהם כרצונם: (כה) וילכו ערים בצורות ואדמה שמנה וירשו בתים מלאים-כלי-טוב בדות חצובים כרמים וזיתים ועין מאכל לרב ויאכלו וישבעו וישמינו ויתעדנו בטובך הגדול: (כו) וימדו וימדו בך וישלכו את-התרתך אחרי גום ואת-נביאיך הרגו אשר-העידו בם להשיבם אליך ויעשו נאצות גדולות: (כז) ותתנם ביד צדיהם ויצרו להם ובעת צרתם יצעקו אליך ואתה משמים תשמע וכרחמיך הרבים תתן להם מושיעים ויושיעום מיד צריהם: (כח) וכנחו להם ישובו לעשות רע לפניך והעזבם ביד איביהם וידדו בהם וישבו ויעקוץ ואתה משמים תשמע ותצילם כרחמיך רבות עמים: (כט) ותעד בהם להשיבם אל-תורתך והמה היזדו ולא-שמעו למצוותיך ובמשפטך חטאו-כם אשר-יעשה אדם וחיה בהם ויתנו כתר סודרת ועורפם הקשו ולא שמעו: (ל) ותמשך עליהם שנים רבות ותעד בם ברוחך ביד-נביאיך ולא האינו ותתנם ביד עמי הארצות: (לא) וברחמיך הרבים לא-עשיתם כלה ולא עובתם כי אל-חננו ורחום אתה: (לב) ועתה אלהינו האל הגדול הגבור והנורא שמר הבית והחסד אל-ימעט לפניך את-כל-ההלאה אשר-מצאתנו למלכינו לשרינו ולכהנינו ולנביאינו ולאבותינו וכל-עמך מימי מלכי האשור עד היום הזה: (לג) ואתה צדיק על-כל-הבא עלינו כראמת עשית ואנחנו הרשענו: (לד) ואת-מלכינו שרינו כהנינו ואבותינו לא עשו תורתך ולא הקשיבו אל-מצוותיך ולעדותיך אשר העידת בהם: (לה) והם במלכותם ובטובך הרב אשר-נתת להם ובארץ הרחבה והשמנה אשר-נתת לפניהם לא עבדוך ולא-ישבו ממעלליהם הרעים: (לו) הנה אנחנו היום עבדים והארץ אשר-נתתה לאבותינו לאכל את-פריה ואת-טובה הנה אנטנו עבדים עליה: (לז) ותבואתה מרבה למלכים אשר-נתתה עלינו בחטאותינו ועל גויהינו משלים ובבדמותנו כרצונם ובערה גדולה אנחנו: